

Kuidas saab ta nägemata kodunt ära minna? Mis annab ta pühjuseks, kui Justina teda küsib, kui ta oma waike armsa silmadega tema otsa waatab, seda ta teadis, et ta siis ei saa waletada. Tema naene ei tohtinud tema plaanist midagi teada. Justina peaks seda suureks patuks, mis ommetegi patt ei ole, waid tema sula õigus. „Silm silma eest, hammas hamba eest.“ Warandus waranduse eest! See oli tema siht.

Plaan plaani järele tekkis tema peas, kuid nad oliwad rasked teoks teha. Pääwad läsiwad mööda, itta suuremaks läks tema rahutus; ta ihkas lättemaksmist. Ja waata, aeg näis tulnud olewat, et ta omad plaanid wõis täide saata.

Mõni päew hiljem toodi Justinale sõnum, et tema ainus wend surnud. Ta oli lurb ja soowis oma surnud wenda weel ükskord näha saada ja teda tema wiimsele teele saata. Aga kuhu jääwad lapsed? Kes kannab senni nende eest hoolt? Mees aga ütles: „Mine matusele, wõta kõige wäiksem laps kaasa ja jää sinna õõsels. Kõik mina suurematega lorida saan. Sugulased panesiwad pahaks, kui sina matusele ei läha.“ Justina oli sellega rahul; ta pani omale pühapäewa riided selga ja läks teele. Lapse wõttis ta sülesse.

Priido oli kõik aeg pärast lõunat rahutu ja ei teadnud isegi, mida ette wõtta. Ohul läks ta kitselauta ja tegi seal õlgedega tegemist, korjas nartsud kottu ja pakkis nad ranitse sisse ühes petroleumi lambiga ja peitis siis ranitse heinade alla ära.

Kui pimedaks läks, andis ta lastele süüa, temal enesel jäi palulene laela tinni, ja siis saatis ta lapsed magama. Weel waatas ta sambrisse, kas lapsed juba magawad. Kui nad õõsel üles ärkawad, siis pole sest wiga, ega neil ial jänu polnud, teadsiwad nad jo ommeti, et wanemad nende kõrwal magawad. Temal ei oluud midagi karta. Kell oli parajaste ühelsa — kelli neli hommikul lootis ta juba kodus olla; siis on kõik tehtud ja teegi ei wõi tunnistada, et tema sel õõl kodunt ära oli. Nõnda peab see sündima. Järeilmõtlemist siin palju enam ei olnud. Kohad oliwad temal kõik tuttawad. Täna weel seisiwad tema waenlase hooned Eppleri krundi peal, täna weel. Homme ehk on kõik juba teisiti! Kui kõik nõnda täitmiseks walmis oli, siis tuli imelikult rahu tema südamesse. Tasahiljusest läks ta toasti wälja, tasahiljusest kõi

ta ranitse heinade alt wälja ja läks läbi aia wainule. Wainu pime õõ kattis maad, ei tähte taewas näha, ega kuud. Mustad rasked pilwed kattsiwad taewast. Wihm oli tulemas. Kui ommeti see õõ weel kuim oleks — tuul oli kange — siis lähets mo plaan täide! Üht inimese hinge polnud kusgi näha, üksnes õõlindude kisa oli siin ja seal kuulda.

Kiirel, lindlal sammul rändas Priido edasi — temal oli õige pilt tee ees. Ja kui ta lättemaksmise töö lorida läheb, siis wõiks ta jälle wabamalt hingada — homsest saadil oleks ta jälle waba mees! Siis ehk leiab Priido Eppler jälle rahu! Pool teed oli juba ära läidud, kui ta mäe otsa jõudis. Ta jääb seisma ja waatab rahulise ümberringi; kuu paistab pilwedest läbi — ta paar tähelest on taewas näha, tuul puhub puudes läbi — muidu kõik wainu. Aga mis see on? Mäe al näikse heledat walguist — suitsupilwed teewad kõik jälle pimedaks — aga nüüd suur leel — tulekahju, kirikutorn on tulepaistes näha, — oh püha Jumal, põleb, põleb kodu! Kõik wiimsest otsas, ja seal on tema majale, ja tema lapsed — — — ta lijjatab, hirm ja ehmatus panesiwad teda tarretama. Ta ei saa ennast liigutada, film waatab koledat näitemängu al orus. Seal al põleb, wiist tema maja, ja — tema lapsed üstina — üstina! „Appi, kõige wäeline Jumal, appi!“ Nõnda kisendab ta ja katsub ennast liigutada ja siis jooksab ta mäest alla, lõõtsudes ja wäristes tõttab waene mees edasi, itta edasi kuni ta üle ja üle higiga kaetud ja süda nii kangeste tussub, et ahwardab lõhkeda, hing jääb kinni! Ta langeb põlwele peale, paneb käed kottu, palub surmaabastuses. Ja siis ajab ta enese jälle püsti — edasi, edasi! Tulekahju lähed laiemaks, sädemed lendawad ühest katusest teise, aga aru ta ommetegi ei saa, kus põleb. Waimus kuuleb ta oma lapsi kisendawat ja näeb, kuidas suits nad lämmastab, kuidas nad ära põlewad — oh Jumal, ole mulle armuline! Kes peastab mo lapsed? Igamees katsub ennast peasta niisugusel pimedal õõl! Tulekellad helisewad. Tema kõrwas kõlab: tuli — tuli — seda sina tahtsid — nüüd on — ta käes — tuli — — mo Jumal, ära mine minuga kohtusse, — nõnda kisendab ta taewa poole ja tormab tagasi koju poole, ta ainuke mõte on, kuidas edasi saab!

Wiimaks on ta külas — igalpool kisendamist ja hüüdmist kuulda, rahwas jookseb läbisegamine. Leel lõõb ta